

2017-06-08

B E S L U T

Första AP-fonden
Verkställande direktören
Box 162 94
103 25 STOCKHOLM

FI Dnr 16-19038
Delgivning nr 2

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Sanktionsavgift enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen beslutar att Första AP-fonden ska betala sanktionsavgift med femhundra tusen (500 000) kronor för överträdelse av skyldigheten att i rätt tid anmäla till Finansinspektionen att rösttalet för Första AP-fondens aktier i IAR Systems Group AB passerat en flaggningsgräns.

(6 kap. 3 a § första stycket 6 lagen [1991:980] om handel med finansiella instrument)

Hur man överklagar, *se bilaga 1.*

Ärendet

Första AP-fonden (fonden) har anmält att fonden den 29 september 2016 ökat sitt innehav av aktier i IAR Systems Group AB (IAR) så att innehavet kom att överstiga fem procent av rösttalet för samtliga aktier i IAR. Anmälan kom in till Finansinspektionen den 7 december 2016.

Finansinspektionen tog den 15 december 2016 upp frågan om anmälan kommit in för sent och om fonden därför ska betala en sanktionsavgift.

Fonden har i yttranden i huvudsak anfört följande.

Fonden köpte den 16 maj 2016 aktier i IAR och passerade då flaggningsgränsen om 5 procent avseende aktier, fondens röstandel låg då på 4,85 procent. Att flaggningsgränsen passerats anmäldes till Finansinspektionen och IAR dagen efter transaktionen. Den 29 september 2016 ökade fonden sitt ägande i IAR ytterligare varvid aktieägandet kom att uppgå till 6,1 procent och röstandelen till 5,7 procent. Innehavsförändringen flaggades inte i detta skede. Felet upptäcktes vid en intern genomgång sent på eftermiddagen den 6 december 2016. Efter bekräftelse från Finansinspektionen den 7 december 2016 om att flaggning borde ha skett lämnades en flaggningsanmälan in till Finansinspektionen samma dag.

Även om fonden formellt inte lyder under Finansinspektionens tillsyn har fonden på frivillig basis valt att följa Finansinspektionens princip om tre försvarslinjer. I enlighet med principen äger första försvarslinjen, dvs. Aktiemarknadsenheten, risken och är därmed också ansvarig för efterlevnad av flaggningsreglerna. Aktieenheten har i detta avseende en informell rutin enligt vilken enheten vid köp- eller säljorder räknar fram i förväg om en flaggningsgräns passeras. Eftersom fonden redan hade flaggat att ägandet i IAR hade passerat femprocentsgränsen reagerade dock inte Aktieenheten på att även röstandelarna passerade flaggningsgränsen. Inom den andra försvarslinjen, dvs. Middle Office, finns ett IT-kontrollsystem som dagligen mäter fondens samlade innehav avseende både aktieäggande och röstandelar och jämför dessa mot relevanta flaggningsgränsvärden. Vid passerande av en flaggningsgräns avseende aktieäggande skickas ett varningsmejl till både Aktieenheten och Middle Office. Dessvärre hade fonden år 2010 beslutat att inte aktivera varningsmejl för passerande av flaggningsgränser avseende röstandelar. Anledningen till detta var att fonden tidigare hade en annan investeringsprocess där fonden inte investerade i svenska småbolag. Eftersom funktionen inte var aktiverad fick Aktieenheten inte något varningsmejl från systemet, vilket skulle uppmärksammat dem på att flaggning måste ske.

Fonden har vidtagit flera omedelbara åtgärder för att liknande fel inte ska upprepas. Bland annat har funktionen för varningsmejl avseende röstandelar aktiverats och fonden tar numera dagligen fram en innehavslista med rösträtt och ägarandel som kontrolleras av flera enheter för att säkerställa dualitet i processen.

Enligt 4 kap. 9 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) följer att fonden inte får inneha mer än 10 procent av rösterna i ett företag. Fondens anser att denna investeringsbegränsning motsvarar den omständighet som exemplifieras i Finansinspektionens riktlinjer för bestämmande av sanktionsavgift. Där anges att skäl bör föreligga för en minskning av avgiften om innehavsförändringen avser en placering i en värdepappersfond eller specialfond vars fondbestämmelser inte medger undantag enligt 5 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Fondens anser således att det finns goda skäl för nedsättning av avgiften.

Finansinspektionens bedömning

Tillämpliga bestämmelser framgår av *bilaga 2*.

IAR är ett svenskt aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad. Av fondens anmälan framgår att fonden den 29 september 2016 ökat sitt innehav av aktier i IAR så att innehavet kom att överstiga fem procent av röstetalet för samtliga aktier. Fondens var skyldig att anmäla denna förändring till Finansinspektionen.

Fondens anmälan skulle ha kommit in senast tre handelsdagar efter det att innehavsförändringen skedde. Då anmälan kom in först den 7 december 2016 föreligger grund för att påföra fonden en sanktionsavgift.

Vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek tillämpar Finansinspektionen riktlinjer (diarienummer 17-5044, tillgängliga på www.fi.se) där avgiften bestäms enligt en schablonmodell. Vid beräkningen av sanktionsavgiften enligt schablonmodellen beaktas dels antalet handelsdagar som överträdelsen avser, dels om den som begått överträdelsen är en fysisk eller juridisk person. Enligt riktlinjerna ska Finansinspektionen även beakta om det föreligger några förmildrande eller försvårande omständigheter i det enskilda fallet. Slutligen prövar Finansinspektionen om avgiften ska efterges på grund av att överträdelsen är ringa eller ursäktlig, eller om det i övrigt finns särskilda skäl att efterge avgiften.

Fondens anmälan har kommit in över 40 handelsdagar för sent. Med tillämpning av riktlinjerna kan sanktionsavgiften därmed beräknas till 1 000 000 kronor.

Av riktlinjerna framgår att det finns en möjlighet att sätta ned avgiften om innehavsförändringen har avsett placering i en värdepappersfond vars fondbestämmelser inte medger undantag från 5 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder (LVF). Enligt 5 kap. 20 § LVF får ett fondbolag inte till en värdepappersfond förvärva aktier med sådan rösträtt som gör det möjligt för fondbolaget att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett företag.

AP-fondernas verksamhet regleras bland annat av lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) (lagen om AP-fonder). Av 4 kap. 9 § lagen om AP-fonder framgår att ingen av Första-Fjärde AP-fonderna, som huvudregel, får inneha så många aktier eller andra andelar i ett företag att röstetalet för dem överstiger tio procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar i företaget. Syftet med denna investeringsbegränsning är att begränsa de berörda AP-fondernas möjligheter till ägarinflytande i enskilda företag. Enligt Finansinspektionens bedömning motsvarar den investeringsbegränsning som följer av 4 kap. 9 § lagen om AP-fonder, i detta hänseende, syftet med den investeringsbegränsning som följer av 5 kap. 20 § LVF. Finansinspektionen anser därmed att avgiften kan sättas ned med hälften och bestämmas till 500 000 kronor.

Det finns inte några sådana förmildrande omständigheter som ska beaktas enligt 6 kap. 3 e § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument och som påverkar storleken av sanktionsavgiften.

Det har inte framkommit några omständigheter i ärendet som medför att överträdelsen ska anses som ringa eller ursäktlig. Det är den anmälnings-skyldiges ansvar att se till att de system och processer som används är effektiva och fungerar. Inte heller i övrigt föreligger det några särskilda skäl för eftergift

av sanktionsavgiften. Finansinspektionen bestämmer sanktionsavgiften till 500 000 kronor.

Finansinspektionen kommer att fakturera avgiften när beslutet har vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Johanna Bergqvist
Senior jurist

Thomas Holmestål
Jurist
08-408 982 48

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL FÖRVALTNINGSRÄTTEN

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det. Skriv i så fall till Förvaltningsrätten, men sänd in skrivelsen till: Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

Ange i er skrivelse ärendets nummer, vilket beslut ni överklagar, den ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet skall ändras. Underteckna skrivelsen och ange namn och adress.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fick detta beslut. Om överklagandet kommer senare får det inte prövas.

Finansinspektionen sänder överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning, om Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 4 kap. 1, 3 och 5 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument (LHF) ska den som innehar aktier i ett svenskt aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad (den anmälningsskyldige) skriftligen anmäla ändringar av innehavet till aktiebolaget och Finansinspektionen, om ändringen medför att den andel av samtliga aktier i bolaget eller av röstetalet för samtliga aktier i bolaget som innehavet motsvarar

1. uppnår eller överstiger någon av gränserna 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 66 2/3 och 90 procent, eller
2. går ned under någon av gränserna i 1.

En anmälan ska ha kommit in till bolaget och Finansinspektionen senast tre handelsdagar efter den dag då ändringen i aktieinnehavet har skett (4 kap. 10 § LHF).

Finansinspektionen ska besluta att en sanktionsavgift ska tas ut av den som inte i rätt tid fullgör skyldigheten att göra anmälan till aktiebolaget och Finansinspektionen enligt 4 kap. 3 § LHF (6 kap. 3 a § första stycket 6 LHF).

Enligt 6 kap. 3 b § andra stycket 1 LHF ska sanktionsavgiften för en juridisk person fastställas till lägst 15 000 kronor och högst det högsta av

- a) ett belopp som per den 26 november 2013 motsvarade tio miljoner euro,
- b) fem procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår,
- c) två gånger den vinst som den juridiska personen erhållit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller
- d) två gånger de kostnader som den juridiska personen undvikit till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Av 6 kap. 3 e § LHF anges att i förmildrande riktning ska beaktas om den juridiska eller fysiska personen i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och den juridiska personen snabbt upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Sanktionsavgiften får efterges helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl (6 kap. 3 g § LHF).

DELGIVNINGSKVITTO

FI Dnr 16-19038
Delgivning nr 2

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ärende om sanktionsavgift enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Handling:

Beslut angående sanktionsavgift den 8 juni 2017 till Första AP-fonden.

Jag har i egenskap av behörig firmatecknare denna dag tagit del av handlingen.

.....
DATUM

.....
NAMNTECKNING

.....
NAMNFÖRTYDLIGANDE

.....
EV. NY ADRESS

.....

.....

.....

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, t.ex. genom stämmingsman.

Om du använder det bifogade kuvertet är återsändandet gratis.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.